

Nr 49.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående pensioner å allmänna indragningsstaten till extra tjänstemännen å järnvägsstyrelsens banbyrå Per Svanbeck och Gustaf Elias Erdmann; gifven Stockholms slott den 23 februari 1912.

Under åberopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver civilärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen medgifva,

att extra tjänstemännen å järnvägsstyrelsens banbyrå Per Svanbeck och Gustaf Elias Erdmann må från och med månaden näst efter den, då anställningen vid statens järnvägar upphör, under sin återstående lifstid åtnjuta årliga pensioner å allmänna indragningsstaten, Svanbeck till belopp af 1,900 kronor och Erdmann till belopp af 1,000 kronor.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas Riksdagens vederbörande utskott; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Axel Schotte.

Utdrag af protokollet öfver civilärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 23 februari 1912.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern STAAFF,
Statsråden: PETERSSON,
SCHOTTE,
BERG,
friherre ADELSWÄRD,
PETRÉN,
STENSTRÖM,
LARSSON,
SANDSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet Schotte anförde:

Uti skrifvelse den 31 januari 1912 har järnvägsstyrelsen gjort framställning om beredande af pensioner åt extra tjänstemännen å styrelsens banbyrå Per Svanbeck och Gustaf Elias Erdmann.

Järnvägsstyrelsen har därvid meddelat följande.

Svanbeck, som är född den 9 augusti 1840, erhöi år 1862 anställning såsom extra ingenjör vid statens järnvägar, i hvilken egenskap han under nämnda år tjänstgjorde å öfverste Nils Ericsons kansli. Efter att under åren 1863 och 1864 haft sysselsättning i enskild tjänst, inträdde Svanbeck år 1865 åter i tjänst vid statens järnvägsbyggnader, i hvilken tjänst han kvarstod till september månads utgång år 1879. Under nämnda tid tjänstgjorde Svanbeck till en början såsom extra ritare och sedermera i tur och ordning såsom nivellör, byråingenjör och stationsingenjör. Från och med den 1 oktober 1879 till och med

den 30 september 1883 hade Svanbeck anställning såsom baningenjör vid statens trafikerade järnvägar, hvilken befattning han emellertid lämnade för att ägna sig åt enskild verksamhet. Sedan ingången af år 1904 är Svanbeck anställd å styrelsens banbyrå såsom extra tjänsteman, och åtnjuter han i denna egenskap enligt styrelsens beslut den 3 september 1907 ett årligt arfvode af 4,200 kronor.

Erdmann, som är född den 26 september 1845, innehade vid statens inköp år 1896 af Landskrona—Ängelholms järnväg befattning dels såsom trafikchef, tillika ban- och maskiningenjör, vid nämnda järnväg dels såsom trafikchef vid Landskrona och Hälsingborgs järnvägar. Enligt kontraktet mellan järnvägsstyrelsen och Landskrona—Ängelholms järnvägsaktiebolag angående inlösen af järnvägen skulle de vid denna järnväg anställda tjänstemän och betjante äga rätt att öfvergå i statens järnvägars tjänst utan minskning af innehafvande löneförmåner och utan att i öfrigt inträda i försämrad tjänsteställning, dock med förbehåll, bland annat, att de åtnöjde sig med de med deras innehafvande befattningar jämförliga sådana, som styrelsen ansåge lämpligt åt dem anförtro, samt att de underkastade sig alla för statens järnvägspersonal gällande reglementen och instruktioner samt villkor för antagande, bibehållande af anställning och entledigande. I öfverensstämmelse härmed uppbar Erdmann efter sitt inträde i statens järnvägars tjänst samma arfvode som i sin förutvarande befattning såsom trafikchef vid Landskrona—Ängelholms järnväg eller 2,600 kronor om året, och bestodo Erdmanns åligganden i att biträda vid uppgörandet af de förslag och utredningar särskildt rörande bandelen Landskrona—Ängelholm och rörande statsverkets äganderätt till västkustbanans jordområden med mera dylikt, som genom bandirektörens vid västkustbanan försorg skulle uppgöras. I sin befattning såsom trafikchef vid Landskrona och Hälsingborgs järnvägar kvarstod Erdmann till år 1901, då han på begäran erhöll afsked. Honom tilldelades därvid från nämnda järnvägars pensionsinrättning en årlig pension af 2,730 kronor.

Efter upphörandet af Erdmanns anställning vid nämnda enskilda järnvägar blef Erdmann enligt järnvägsstyrelsens beslut den 29 juli 1901 förflyttad till tjänstgöring å styrelsens banbyrå från och med den 1 augusti samma år, och skulle han för sin tjänstgöring därstädes åtnjuta samma arfvode, som han under sin förutvarande tjänstgöring vid statens järnvägars tredje distrikt ägt uppbära. Den 1 september 1907 höjdes Erdmanns arfvode med anledning af löneregleringen för statens järnvägars personal i allmänhet samt tjänstetidens utsträckning till 3,600 kronor, hvilket arfvode han fortfarande åtnjuter.

I jämförelse med den öfriga med västkustbanan öfvertagna personalen, som anställdes i ordinarie tjänst vid statens järnvägar från ingången af år 1896 och beträffande hvars pensionering särskilda bestämmelser meddelats genom kungl. brevet den 6 juni 1902, intager Erdmann en undantagsställning. I början af år 1902 anhöll visserligen Erdmann hos styrelsen under åberopande af bestämmelserna i förberörda kontrakt, att honom måtte anvisas en med hans befattning vid den inlösta järnvägen jämförlig ordinarie tjänst vid statens järnvägar samt att han, i likhet med hvad som skett beträffande den öfriga genom västkustbanans inköp i statens järnvägars tjänst öfvertagna personalen, måtte komma i åtnjutande af de förmåner, som enligt gällande reglementen och bestämmelser tillkomme den vid statsbanan anställda personalen.

Å denna framställning meddelade emellertid järnvägsstyrelsen den 11 mars 1902 följande, i dess protokoll för nämnda dag intagna beslut:

»*Då* enligt hvad som låge i sakens egen natur och jämväl framginge af den Riksdagens beslut i ämnet föregående behandlingen af frågan om inköp för statens räkning af de järnvägar, som utgjorde den så kallade västkustbanan, ofvan angifna rättigheter och förmåner måste anses hafva tillerkänts de vid ifrågavarande järnvägar anställda befattningshafvare, endast för så vidt de inom viss föreskrifven tid anmälde sig till öfvergång i statens järnvägars tjänst med skyldighet för dem att uteslutande ägna sig åt denna tjänst, hvilken alltså icke finge antagas endast såsom en bisyssla;

då Erdmann vid den tid, då Landskrona—Ängelholms järnväg öfvergick i statens hand, innehade såsom sin hufvudsakligaste tjänst befattningen såsom trafikchef vid Landskrona och Hälsingborgs järnvägar, i hvilken befattning Erdmann kvarstätt till den 8 januari 1901, då han från densamma erhållit afsked med pension på därom gjord ansökan, till stöd för hvilken ansökan åberopats läkarbetyg, utvisande att Erdmann vore lidande af neurasthenia i så hög grad, att vederbörande läkare icke ansåge honom kunna förrätta de ofta enerverande göromål, som funnes vid skötandet af en järnväg;

och *då* i hvarje fall någon befattning vid statens järnvägar motsvarande trafikchefs- samt ban- och maskiningenjörstjänst icke funnes med aflöning till det belopp, 2,600 kronor, som Erdmann uppburit för sin ifrågavarande bitjänst vid Landskrona—Ängelholms järnväg, fann kungl. styrelsen Erdmanns förevarande ansökan icke till någon kungl. styrelsens åtgärd föranleda.»

Af den lämnade redogörelsen rörande Svanbecks och Erdmanns tjänstgöring vid statens järnvägar framgår, att de vid utgången af år 1911 varit anställda i statens järnvägars tjänst, Svanbeck under sammanlagdt 27 år 6 månader och Erdmann under 16 år.

Med hänsyn härtill och då vid flera tillfällen under de senare åren Riksdagen på därom af Kungl. Maj:t framställda nådiga propositioner beviljat pensioner åt personer, som, ehuru icke i ordinarie tjänst anställda, emellertid under längre tid med goda vitsord förrättat arbete för statens järnvägars räkning, har styrelsen ansett sig böra göra framställning om utverkande af pensioner åt bemälda tjänstemän.

Beträffande pensionernas storlek erinrar styrelsen, hurusom enligt de grunder, som af 1906 och 1909 års Riksdagar tillämpats vid beviljande af pensioner åt vissa extra ordinarie tjänstemän vid statens järnvägar, pensionerna bestämts till ungefärligen hälften af vederbörandes aflöningsförmåner vid afskedstagandet. Uti berörda fall hade dock de till pension föreslagna uppnått minst 60 lefnads- och 30 tjänstår. För sådana tjänstemän, hvilka icke uppnått nämnda tjänstålder, syntes styrelsen pensionen böra minskas med en trettiondel för hvarje felande tjänstår. Med denna beräkning skulle pensionen för Svanbeck utgöra 1,890 kronor och för Erdmann 960 kronor om året eller med lämplig afrundning 1,900 kronor för den förre och 1,000 kronor för den senare.

Med stöd af det anförda har styrelsen hemställt, att Kungl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen medgifva, att Svanbeck och Erdmann må från och med månaden näst efter den, då deras anställning vid statens järnvägar upphör, under sin återstående lifstid åtnjuta årliga pensioner å allmänna indragningsstaten, Svanbeck till belopp af 1,900 kronor och Erdmann till belopp af 1,000 kronor.

Efter nådig remiss har statskontoret den 5 februari 1912 afgifvit utlåtande i ärendet och därvid tillstyrkt bifall till järnvägsstyrelsens framställning.

Såsom järnvägsstyrelsen framhållit hafva Svanbeck och Erdmann varit anställda i statens järnvägars tjänst, den förre öfver 27 år och den senare omkring 16 år. Departements-
chefen.

Det synes mig för den skull skäligt, att då de inom en nära framtid torde komma att på grund af ålder — Svanbeck är 72 och Erdmann 67 år gammal — frånträda sina befattningar vid statens järnvägar, dem måtte af statsmedel beredas understöd under deras åter-

stående lifstid. I enlighet med denna uppfattning hafva, såsom järnvägsstyrelsen äfven erinrat, vid åtskilliga tillfällen pensioner af Kungl. Maj:t och Riksdagen beviljats åt personer, som visserligen icke innehaft ordinarie anställning i statens tjänst, men under lång tid plikt-troget utfört arbete för statens järnvägars räkning. Både Svanbeck och Erdmann äro för sitt uppehälle hänvisade till pensionerna. Den omständigheten att Erdmann åtnjuter pension från enskild järnväg, synes mig ej böra inverka på frågan om beredande af pension åt honom af statsmedel.

De af järnvägsstyrelsen nu föreslagna pensionsbeloppen af 1,900 kronor åt Svanbeck och 1,000 kronor åt Erdmann synas mig, i jämförelse med de pensionsbelopp, som af Kungl. Maj:t och Riksdagen i liknande fall beviljats, vara skäliga.

Under åberopande af hvad jag sålunda anfört, tillåter jag mig hemställa, att Kungl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen medgifva,

att extra tjänstemännen å järnvägsstyrelsens banbyrå Per Svanbeck och Gustaf Elias Erdmann må från och med månaden näst efter den, då anställningen vid statens järnvägar upphör, under sin återstående lifstid åtnjuta årliga pensioner å allmänna indragningsstaten, Svanbeck till belopp af 1,900 kronor och Erdmann till belopp af 1,000 kronor.

Till denna af statsrådets öfriga ledamöter biträdda hemställen behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnade, att proposition i ämnet af den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skulle till Riksdagen aflåtas.

Ur protokollet:

Nils Ädelgren.